

پژوهش کیفی

(طراحی، جمع آوری و تحلیل)

مؤلف:

ناصر رحمدل

انتشارات دانشگاه فرماندهی و ستاد ارتش جمهوری اسلامی ایران

۱۴۰۳

سرشناسه	: رحمدل، ناصر، ۱۳۴۶
عنوان و نام پدیدآور	: پژوهش کیفی: (طراحی، جمع‌آوری و تحلیل) / تألیف ناصر رحمدل.
مشخصات نشر	: تهران: ارتش جمهوری اسلامی ایران، دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا، انتشارات دافوس، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری	: ۳۲۸ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۸۳۳-۰۷۳-۰
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۳۲۳ - ۳۲۸.
موضوع	: تحقیق کیفی -- روش‌شناسی Qualitative research -- Methodology
شناسه افزوده	: ایران. ارتش. دانشگاه فرماندهی و ستاد. انتشارات
رده بندی کنگره	: H۶۲
رده بندی دیویی	: ۴۲/۰۰۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۹۰۳۱۰۰
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیپا

عنوان: پژوهش کیفی (طراحی، جمع‌آوری و تحلیل)

مؤلف: ناصر رحمدل

طراح جلد: علیرضا اکبرپور

صفحه‌آرایی: امیرحسین رضائی

ناشر: دافوس

شمارگان: ۱۰۰۰

تعداد صفحه: ۳۲۸ ص

نوبت چاپ: چاپ اول

تاریخ انتشار: ۱۴۰۳

چاپ و صحافی: مدیریت چاپ، انتشارات و فصلنامه دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا

قیمت: ۳,۵۰۰,۰۰۰ ریال

نشانی: تهران، میدان پاستور، خیابان دانشگاه جنگ، دانشگاه فرماندهی و ستاد، انتشارات دافوس

تلفن: ۶۶۴۷۰۴۸۶-۰۲۱، ۰۲۱-۶۶۴۱۴۱۹۱

مسئولیت صحت مطالب بر عهده مؤلف می‌باشد.

کلیه حقوق برای دافوس آجا محفوظ است. (نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامانع است).

فهرست مطالب

فصل اول: پژوهش کیفی چیست؟	۱۵
چه زمانی از تحقیقات کیفی استفاده کنیم؟	۱۸
پارادایم تفسیری بنیادین	۲۰
پارادایم چیست؟	۲۱
مطالعه موردی: کلنجر رفتن با پارادایم‌ها (از پوزیتیویسم تا تفسیرگرایی)	۲۳
پارادایم‌های تفسیری و پوزیتیویستی	۲۶
تحقیق کیفی و کمی	۳۰
ورستن و فهم	۳۳
دیدگاه‌های امیک و انیک	۳۵
ذهنیت و نیاز به بازتاب	۳۶
تمرین	۴۱
بخش اول: چرخه طراحی	۴۳
فصل دوم: طراحی پژوهش کیفی	۴۷
مقدمه	۴۸
تدوین سؤالات تحقیق کیفی	۵۰
موضوع و اهداف تحقیق	۵۱
سؤالات تحقیق کیفی	۵۳
تلفیق ادبیات و نظریه	۵۴
چرایی نیاز به نظریه	۵۵
اصلاح سؤالات تحقیق به کمک نظریه	۵۷
چارچوب مفهومی	۶۱
ضرورت چارچوب مفهومی	۶۲
چارچوب مفهومی قیاسی و استقرایی	۶۴

۲۳۷	فصل هفتم: آماده‌سازی داده‌ها و توسعه کدها
۲۳۸	مقدمه
۲۳۸	رویکردهای مختلف تحلیل داده‌های متنی
۲۳۹	تحلیل روایی
۲۴۱	تحلیل موردی
۲۴۱	تحلیل گفتمان
۲۴۳	تحلیل محتوا
۲۴۵	نظریه داده‌بنیاد
۲۴۶	ماهیت تجزیه و تحلیل داده‌های کیفی
۲۴۸	آماده‌سازی داده‌های متنی
۲۴۹	ترجمه داده‌ها
۲۵۰	ناشناس کردن داده‌ها
۲۵۰	ایجاد کدها
۲۵۱	کد چیست؟
۲۵۳	چه تعداد کد کافی است؟
۲۵۳	استراتژی‌های ایجاد کدها
۲۵۴	استراتژی‌های قیاسی
۲۵۷	استراتژی‌های استقرایی
۲۵۹	اعتبارسنجی کدها
۲۶۰	کد گذاری داده‌ها
۲۶۱	فرایند کد گذاری
۲۶۴	هماهنگی در کد گذاری داده‌ها
۲۶۵	استفاده از نرم افزار در تحلیل کیفی
۲۶۶	مزایای استفاده از نرم افزار
۲۶۶	ارزیابی کیفیت

۲۶۸	 نکات کلیدی
۲۶۹	 تمرین
۲۷۱	 فصل هشتم: تحلیل داده‌های متنی
۲۷۳	 تدوین طرح تحلیل
۲۷۴	 جستجوی داده‌ها
۲۷۷	 فرایند چرخه‌ای تجزیه و تحلیل
۲۸۱	 مقایسه
۲۸۴	 طبقه‌بندی و مفهوم‌سازی
۲۸۵	 طبقه‌بندی
۲۸۷	 مفهوم‌سازی
۲۸۸	 تصویر بزرگ
۲۸۹	 کار تلسکوپی
۲۹۰	 بررسی پیوندها
۲۹۳	 ماتریس‌ها
۲۹۳	 فرایند یا خط‌سیر
۲۹۵	 به‌چالش کشیدن داده‌ها و پازل‌های تحلیلی
۲۹۶	 نمای اشعه ایکس
۲۹۷	 گونه‌شناسی
۲۹۹	 موسیقی نه رقص
۲۹۹	 مطالعه موردی
۳۰۰	 نوشتن و ارائه
۳۰۱	 حوزه‌های اجتماعی
۳۰۳	 رسم نمودارها
۳۰۵	 فصل نهم: توسعه نظریه
۳۰۶	 نظریه استقرایی چیست؟

۳۰۹	چرایی توسعه نظریه
۳۱۱	چگونگی توسعه تئوری
۳۱۲	راهبردهای استقرایی توسعه نظریه
۳۱۳	راهبردهای قیاسی توسعه نظریه
۳۱۸	ارزیابی کیفیت
۳۱۹	نکات کلیدی
۳۲۰	تمرین
۳۲۳	منابع
۳۲۴	منابع فارسی
۳۲۴	منابع انگلیسی

هر نوع تحقیقی که یافته‌هایی را با شیوه‌هایی غیر از روش‌های آماری یا هرگونه کمی‌سازی تولید کند، تحقیق کیفی است. این شیوه‌ها ممکن است به تحقیق درباره زندگی افراد، شرح حال‌ها، رفتارها و همچنین، کارکرد سازمانی، جنبش‌های اجتماعی یا روابط بین‌الملل معطوف باشند. هدف تحقیق کیفی، فهم پدیده‌ها با لحاظ زمینه و شرایط، تبیین رفتارها و باورها، شناسایی فرایندها و درک زمینه تجربیات افراد است؛ بنابراین، تحقیق کیفی رویکردی است که با استفاده از مجموعه خاصی از روش‌های تحقیق، مانند مصاحبه‌های عمیق، بحث‌های گروه تمرکز، مشاهده، تحلیل محتوا، روش‌های بصری و تاریخچه زندگی یا سرگذشت، به بررسی جزئیات زندگی و تجربیات افراد پرداخته و پاسخ به چالشی، چگونگی و چرایی هر موضوع را ممکن می‌کند.

در تهیه این مجموعه، بیشتر از دهه از کتاب «روش‌های تحقیق کیفی» مونیک هینک، اینگه هاتر، آجی بیللی استفاده شده است. این محققین، کتاب را بر اساس تجربه خود از تحقیقات کیفی و یک دهه کارگاه آموزشی در زمینه تحقیقات کیفی در اروپا، آسیا و آفریقا تهیه کرده و چارچوبی برای انجام پژوهش‌های کیفی ارائه نموده‌اند که ما به آن چرخه‌ای فرایند تحقیق کیفی را تصدیق می‌کند. این چرخه (شکل زیر) شامل سه چرخه به هم پیوسته «طراحی»، «چرخه جمع‌آوری داده‌ها» و «چرخه تحلیلی» است.

چرخه طراحی اولین جزء چرخه تحقیق کیفی بوده و از چهار اقدام به هم پیوسته «تدوین سؤالات و اهداف تحقیق»، «بررسی ادبیات تحقیق و تلفیق نظریه»، «توسعه چارچوب مفهومی مطالعه» و «انتخاب روش‌های جمع‌آوری داده‌ها» تشکیل شده است.

چرخه جمع‌آوری داده‌ها جزء دوم چرخه تحقیق کیفی بوده و ارتباط نزدیکی با چرخه طراحی دارد. چرخه جمع‌آوری داده‌ها شامل اقدامات مهمی از جمله «طراحی ابزار تحقیق»، «جذب مشارکت کنندگان» و جمع‌آوری داده‌هاست.